

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і української філології

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ
В. о. завідувача кафедри

 Оксана МОКЛЯК
(протокол «01» вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ІНОЗЕМНА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

освітньо-професійна програма «Екологія»
спеціальність Е2 Екологія
галузь знань Е Природничі науки, математика та статистика
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

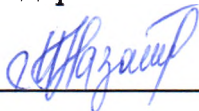
Полтава
2025 – 2026 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Екологія» спеціальності Е2 Екологія

Мова викладання: англійська.

Розробник: Назаренко Марина, старший викладач кафедри германської і української філології Полтавського державного аграрного університету.

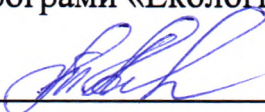
«01» вересня 2025 року

Марина НАЗАРЕНКО

Погоджено гарантом освітньої програми «Екологія»

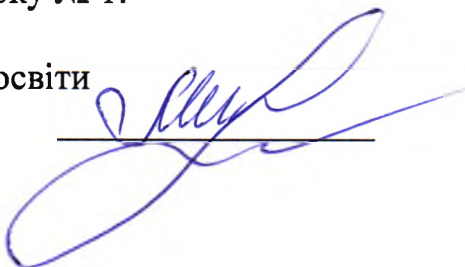
«01» вересня 2025 року

Анна ТАРАНЕНКО

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Екологія»
протокол 02 вересня 2025 року № 1.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності

Марина ГАЛИЦЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	1(E2 Екол бд 2025)
Семестр	1-й, 2-й
Лекції (годин)	-
Практичні (семінарські) (годин)	60
Самостійна робота (годин)	120
в т. ч. індивідуальні завдання (вказати вид) (годин)	-
Вид підсумкового контролю	залік / екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у здобувачів вищої освіти професійних мовних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: цикл гуманітарних дисциплін.

4. Компетентності:

- загальні:

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність працювати в команді.

5. Результати навчання:

ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПРН14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів.

Результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.	Застосовувати норми англійської мови під час усної і писемної фахової комунікації.
	Аналізувати тексти різних стилів і жанрів, визначати їхню специфіку.
	Знати основні вимоги до оформлення ділової документації іноземною мовою.

ПРН14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.	Розуміти специфіку індивідуальних та колективних форм фахового спілкування.
	Виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо широкого кола екологічних тем.
	Уміти використовувати іноземну мову для чіткого, логічного та послідовного представлення результатів своєї професійної діяльності перед спеціалістами відповідної галузі.
	Використовувати сучасні мультимедійні засоби та інструменти для підготовки та проведення презентації іноземною мовою.
ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів.	Уміти брати участь в обговореннях та дискусіях іноземною мовою щодо екологічних проєктів та їхніх наслідків, висловлювати власну думку та ставити питання.
	Використовувати основні терміни та словосполучення іноземною мовою, що стосуються соціальних, економічних та політичних аспектів екологічних проєктів.

6. Методи навчання і викладання:

наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, проєктування професійних ситуацій, метод мозкового штурму, рольові ігри, командні ігри), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.

Знайомство. Розповідь про себе. Я – студент Полтавського державного аграрного університету. Мій робочий день.

Нормативна граматики англійської мови: Вживання артикля. Вживання Present Simple tense. Займенники: особові, присвійні, зворотні, вказівні, неозначені. Числівник. Іменник. Множина іменників.

Тема 2. Україна та країни, мова яких вивчається.

Географічні, демографічні економічні, політичні дані та сільське господарство України, Великої Британії, США, Канади, Австралії, Нової Зеландії.

Нормативна граматики англійської мови: вживання Present Continuous Tense. Порівняння вживання Present Continuous tense. і Present Simple tense. Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Тема 3. Екологія як наука. Предмет, об'єкт, основні завдання екології. Аудіювання. Мовлення. Читання. Особливості діалогу професійно-орієнтованого характеру.

Нормативна граматики англійської мови: вживання Past Simple tense, Past Continuous tense. Порівняння вживання Past Simple tense і Past Continuous tense.

Тема 4. Екосистеми та їх функціонування. Поняття «екосистема». Типи екосистем. Функціонування екосистем.

Нормативна граматика англійської мови: вживання Future Simple tense і Future Continuous tense.

Тема 5. Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру. Використання комп'ютерних систем автоматизованого перекладу та електронні словники. Методи анутовання та реферування іншомовних джерел.

Нормативна граматика англійської мови: порівняння вживання Present Perfect tense, Past Perfect tense, Future Perfect tense.

Тема 6. Сучасні екологічні проблеми. Забруднення. Глобальне потепління. Парниковий ефект. Зміна клімату. Перенаселення. Діагностування та профілактика проблем агрокультур. Сталій розвиток сільського господарства. Органічне землеробство. ГМО.

Нормативна граматика англійської мови: Прикметник та прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.

Тема 7. Ділове листування. Резюме. Анкети. Моя майбутня спеціальність.

Нормативна граматика англійської мови: вживання інфінітиву, вживання герундія. Порівняння вживання інфінітиву і герундія.

Тема 8. Презентації. Презентації на тему: «Моя екологічна ферма».

Нормативна граматика англійської мови: модальні дієслова.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин		
	Денна форма		
	Е2 Екол бд 2025		
	усього	у тому числі	
п		с.р.	
1 семестр			
Тема 1. Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.	23	8	15
Тема 2. Україна та країни, мова яких вивчається.	23	8	15
Тема 3. Екологія як наука.	21	6	15
Тема 4. Екосистеми та їх функціонування.	23	8	15
Разом	90	30	60
2 семестр			
Тема 5. Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру.	23	8	15
Тема 6. Сучасні екологічні проблеми.	23	8	15
Тема 7. Ділове листування. Резюме. Анкети.	21	6	15
Тема 8. Презентації.	23	8	15
Разом	90	30	60
Усього годин	180	60	120

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми практичних занять

Тема практичних занять		
№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма Е2 Екол 6д 2025
1 семестр		
1	Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.	8
2	Україна та країни, мова яких вивчається.	8
3	Екологія як наука.	6
4	Екосистеми та їх функціонування.	8
Разом		30
2 семестр		
5	Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру.	8
6	Сучасні екологічні проблеми.	8
7	Ділове листування. Резюме. Анкети.	6
8	Презентації.	8
Разом		30
Усього годин		60

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма Е2 Екол 6д 2025
1 семестр		
1	Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.	15
2	Україна та країни, мова яких вивчається.	15
3	Екологія як наука.	15
4	Екосистеми та їх функціонування.	15
Разом		60
2 семестр		
5	Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру.	15
6	Сучасні екологічні проблеми.	15
7	Ділове листування. Резюме. Анкети.	15
8	Презентації.	15
Разом		60
Усього годин		120

10. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології. ПРН14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення. ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів.	<i>Поточний контроль:</i> виконання навчальних завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, виконання тестових завдань. <i>Семестровий контроль:</i> залік, екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання під час проведення поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- виконання навчальних завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань самостійної роботи;
- виконання тестових завдань.

Форма проведення семестрового контролю – залік, екзамен.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю програмних результатів навчання				Разом
	Виконання навчальних завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестових завдань	Екзамен	
1-й семестр					
Тема 1. Самопрезентація в освітньому і професійному середовищі.	5	10	10	-	25
Тема 2. Україна та країни, мова яких вивчається.	5	10	10	-	25
Тема 3. Екологія як наука.	5	10	10	-	25
Тема 4. Екосистеми та їх функціонування.	5	10	10	-	25
Залік	20	40	40	-	100
2-й семестр					
Тема 5. Електронні іншомовні джерела професійно-виробничого характеру.	5	-	10	-	15
Тема 6. Сучасні екологічні проблеми.	5	10	10	-	25
Тема 7. Ділове листування. Резюме. Анкети.	5	10	10	-	25
Тема 8. Презентації.	5	10	-	-	15
Разом	20	30	30	-	80

Екзамен				20	20
Усього балів					100

Шкала та критерії оцінювання виконання навчальних завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Практичне завдання виконано правильно; ЗВО вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі іноземною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
3-4	Практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; ЗВО застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі іноземною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1-2	Практичне завдання виконано фрагментарно; ЗВО демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі іноземною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє недостатній рівень базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; ЗВО не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-10	Здобувач вищої освіти проявив відмінне самостійне вміння перекладати тексти у відповідності до комунікативного завдання, правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури, чим досягається одержання наступного програмного результату:

Кількість балів	Критерії оцінювання
	- проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію.
6-7	Здобувач вищої освіти проявив добре вміння самостійно перекладати тексти, допускаючи при цьому ряд помилок при використанні вивчених граматичних структур. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, чим досягається одержання наступного програмного результату: - не повністю демонструвати вміння проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію.
3-5	При самостійному перекладі текстів проявлені знання свідчать про: - задовільне вміння проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію.
0-2	При перекладі текстів проявлені знання свідчать про: - недостатнє вміння проводити літературний пошук українською та іноземною мовою та аналізувати отриману інформацію.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестових завдань

Кількість балів	% кількості правильних відповідей	Критерії оцінювання
8-10	75-100	Здобувач вищої освіти безпомилково або з незначною кількістю помилок використовує лексичні одиниці та граматичні структури, що свідчить про високий рівень навичок професійної комунікації і уміння вільно спілкуватися іноземною мовою письмово у професійній діяльності.
6-7	50-74	Здобувач вищої освіти при розв'язанні тестів допускає помилки і не повністю демонструє вміння вільно спілкуватися іноземною мовою письмово у професійній діяльності, що свідчить про добрий рівень навичок професійної комунікації.
3-5	25-49	При розв'язанні тестів проявлені знання свідчать про: - задовільне уміння вільно спілкуватися іноземною мовою письмово у професійній діяльності; - задовільний рівень навичок професійної комунікації.
0-2	0-24	При розв'язанні тестів здобувач вищої освіти допускає значну кількість помилок, що свідчить про: - недостатнє уміння вільно спілкуватися іноземною мовою письмово у професійній діяльності; - низький рівень навичок професійної комунікації.

Критерії оцінювання екзамену

Екзаменаційні завдання представлено у вигляді тесту, який містить 20 питань з варіантами відповідей. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. За виконання тестових екзаменаційних завдань ЗВО може отримати 0-20 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання
18-20	ЗВО відмінно спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, не допускає помилок або допускає 1-2 помилки.

16-17	ЗВО дуже добре спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, допускає 3-4 помилки.
14-15	ЗВО добре спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, допускає 5-6 помилок.
11-13	ЗВО задовільно спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, допускає 7-8 помилок.
0-10	ЗВО дуже обмежено спілкується іноземною мовою у професійній діяльності, допускає 9 і більше помилок.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Ноутбук, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор), проєкційний екран, презентації, дошка аудиторна.

13. Політика навчальної дисципліни

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право відпрацювати пропущене заняття на наступному практичному занятті у спосіб, визначений викладачем. У разі відсутності без поважних причин здобувач вищої освіти не одержує бали за практичне заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо), за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, в якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaaproneformalnuosvitu.pdf>

Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Білошицька Т.Ю., Литньова Т.В., Ковальова Т.П. English for Ecology Students: посібник-практикум. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 57 с.
2. Верба Г. В., Верба Г. Г. Довідник з граматики сучасної англійської мови (з вправами): підручник. Вінниця : Нова Книга, 2020. 432 с.

3. Мінняйлова А. В., Шляхтіна О. С. English for Ecologists : навчальний посібник з англійської мови для студентів спеціальності 101 «Екологія». Миколаїв : НУК, 2020. 140 с.
4. Сільчук О. В. English for students of agriculture : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 216 с.
5. Kucheroва O., Nesterenko L., Prisna T. English for Natural Sciences. Київ : Національний університет «Києво-Могилянська Академія», 2021. 273 с.

Допоміжні

1. Корбутяк В. І, Малиновська М. Ф. Українсько-англійський та англо-український словник термінів вищої освіти. Рівне : НУВГП, 2018. 145 с.
2. Люлька В. М., Назаренко М. М. До питання використання методу проєктів у процесі організації самостійної роботи при вивченні англійської мови за професійним спрямуванням. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 25 (93). С. 116–120. DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-25\(93\)-116-119](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-25(93)-116-119) URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/4324/3971>
3. Міщенко К. О., Мініна Н. С. Англійська мова для студентів екологічних спеціальностей : навч. посіб. Харків : Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, 2019.
4. Назаренко М. М. Особливості використання аудіовізуального методу при вивченні іноземної мови у багатонаціональній аудиторії. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна» : збірник наукових праць / укладачі : І. В. Ковальчук, Л. М. Коцюк, О. Ю. Костюк*. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. Вип. 64. Ч. 2. 226 с. С. 39-41.
5. Назаренко М. М. Принципи використання проблемно-пошукового методу в процесі вивчення англійської мови здобувачами вищої освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 22 (90). С. 52–54. DOI: [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2024-22\(90\)-52-54](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2024-22(90)-52-54) <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/4142/3788>
6. Щербаченко О. О. Спеціальні тести та контрольні завдання для студентів спеціальності «Екологія». Полтава, 2011. 20 с.
7. Evans V., Dooley J., Styles N. Career Paths. Forestry. Students Book. Newbury : Express Publishing, 2019. 125 p.
8. Liulka V. M., Tahiltseva Ya. M., Nazarenko M. M. Enhancing Scientific English education with new teaching strategies. *Актуальні питання гуманітарних наук: / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 87. Том 2. С.274-281. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-2-38>. URL: https://aphn-journal.in.ua/archive/87_2025/part_2/40.pdf
9. Longman. Dictionary of Contemporary English. Pearson Education, 2015.
10. Misztal M. Tests in English. Thematic Vocabulary. Київ : Знання, 2019. 352 с.
11. Murphy R. English Grammar in Use (Intermediate). Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
12. Nazarenko M. M., Liulka V. M., Dedukhno A. V. Digital environments and their effect on written English proficiency in higher education institutions in Ukraine. *Актуальні питання гуманітарних наук: / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 86. Том 3. С. 211–216. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-3-31>. URL: https://aphn-journal.in.ua/archive/86_2025/part_3/33.pdf.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. English for Science Links <http://www.hut.fi/rvilmi/EST>
2. Advice on Academic Writing <http://www.utoronto.ca/writing/>
3. Longman Business English Dictionary. Pearson Longman, Harlow

www.pearsonlongman.com/dictionaries

4. The dictionaries and encyclopedias www.thefreedictionary.com
5. Longman Dictionary of Contemporary English www.ldoceonline.com